

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

ПОГОДЖЕНО
Заступник Міністра освіти і науки
України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НЕНЦ

_____ Б. М. Жебровський

_____ В.В. Вербицький

ОБГОВОРЕНО
на засіданні кафедри методики
позакласної та
позашкільної роботи протокол № 6
від «4» 09 2013р.

ПОЛОЖЕННЯ
про кредитно-модульну систему
неперервного підвищення кваліфікації
педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів,
педагогів позакласної та позашкільної роботи на базі кафедри методики
позакласної та позашкільної роботи Національного
еколого-натуралістичного центру МОН України

ЛІЦЕНЗІЯ
серія АЕ № 270777
Протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 р. № 2494л)
Строк дії ліцензії: 27.06.2013 р.- 01.07.2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про кредитно-модульну систему
неперервного підвищення кваліфікації
педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів,
педагогів позакласної та позашкільної роботи на базі кафедри методики
позакласної та позашкільної роботи Національного
еколого-натуралістичного центру МОН України

I. Загальні положення

1.1. Положення розроблено згідно з Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", "Про позашкільну освіту", "Про інноваційну діяльність", Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, Типове положення про атестацію педагогічних працівників, Концепцією розвитку післядипломної освіти в Україні, іншими актами чинного законодавства з питань освіти, що регламентують питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

1.2. Систематичне підвищення кваліфікації є безпосереднім службовим обов'язком кожного педагогічного працівника.

1.3. Професійне вдосконалення кадрів носить неперервний характер і здійснюється впродовж усієї трудової діяльності з метою послідовного розширення і оновлення професійних та особистісних компетенцій, підвищення рівня професійної майстерності відповідно до вимог сучасної системи освіти в Україні.

1.4. Неперервне підвищення кваліфікації педагогічних працівників забезпечується шляхом запровадження кредитно-модульної системи професійного вдосконалення у міжатестаційний (курсний та міжкурсний) період.

1.5. Кредитно-модульна система підвищення кваліфікації педагогічних працівників – це інноваційна форма системного сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників протягом усього професійного життя, за якої у міжатестаційний період поряд з обов'язковим проходженням курсової підготовки один раз на п'ять років особливе місце займає самоосвітня діяльність педагога та його участь у різних формах навчально-методичної та науково-методичної роботи у міжкурсний період.

1.6. Метою запровадження кредитно-модульної системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників є створення умов для організації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагогів протягом усієї професійної діяльності.

1.7. Завдання запровадження кредитно-модульної системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників:

- розроблення програм для підвищення фахової майстерності педагогічних працівників (семінари, спецсемінари, семінари-практикуми, семінари-тренінги, тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо;

- здійснення постійної модернізації навчальних, навчально-тематичних планів і програм курсів підвищення кваліфікації;
- розроблення навчальних програм спецкурсів загальної психолого-педагогічної та профільної спрямованості;
- урізноманітнення варіативної складової навчальних планів курсів підвищення кваліфікації;
- розроблення гнучкої та динамічної системи набуття та вдосконалення професійних компетенцій педагогічних працівників шляхом організованого навчання (курси очно-заочні з блоком дистанційного навчання, очно-дистанційні, спецкурси, конференції, семінари, форуми, тренінги тощо) та самоосвітньої діяльності;
- створення оптимальних умов для самоосвітньої діяльності педагогів протягом усього професійного життя;
- розроблення організаційної моделі забезпечення та впровадження дистанційної освіти в Україні для педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, педагогів позакласної та позашкільної роботи, яка передбачає чітку організацію, координацію дій, професійне планування та ефективний контроль;
- створення для кожного педагога умов для роботи в мережі Інтернет;
- розроблення науково-методичного забезпечення навчальних курсів, які виносяться на дистанційне навчання;
- удосконалення програмно-технічного забезпечення дистанційного навчання;
- розроблення системи контролю якості дистанційного навчання;
- створення системи мотивації педагогічних працівників до самостійного вибору форм і змісту підвищення кваліфікації у міжтестастійний період;
- розроблення моделі взаємодії всіх структур та освітніх установ, що забезпечують неперервне підвищення професійної майстерності педагогічних працівників.

1.8. Кредитно-модульна система неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів базується на ідеї конструювання кожним педагогом індивідуально-особистісної траєкторії професійного розвитку, оволодіння системою засобів, методів, механізмів самовдосконалення та самореалізації особистості, накопичення кредитів (балів) для чергової або позачергової атестації, що дозволить забезпечити постійне зростання рівня компетентності педагогічного працівника впродовж усього професійного життя.

II. Основні поняття кредитно-модульної системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників

2.1. Кредитно-модульна система неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників – це така система організації

процесу вдосконалення професійної майстерності педагогів, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

2.2. **Модуль** - це завершена частина освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Один основний модуль складається із декількох змістових модулів.

2.3. **Змістовий модуль** – це фрагмент основного модуля, тематично і змістовно завершена його складова. Тематика змістових модулів визначається кваліфікаційними вимогами до професійної діяльності педагогічних працівників та сучасними вимогами до змісту та якості освіти. Перелік змістових модулів, які тематично наповнюють основні модулі, конкретизується кожного року.

2.4. **Заліковий кредит** – відносна одиниця виміру результатів підвищення кваліфікації педагогічного працівника, одержаних під час вивчення модуля в цілому або окремо взятого змістового модуля.

2.5. Підрахування навчального навантаження у кредитах відбувається відповідно до системи вищої освіти Європи (ECTS), де **1 кредит становить 36 годин**. Кількість кредитів за модуль визначається діленням загального обсягу годин, відведених на вивчення модуля, на ціну кредиту (з округленням до 0,5 кредиту).

III. Організаційна модель кредитно-модульної системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників

3.1. П'ятирічна освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічного працівника розрахована на **468 годин (13 кредитів)**, з яких **108 годин (3 кредити)** становлять заняття на курсах підвищення кваліфікації, **72 години (2 кредити)** різних видів підвищення фахової майстерності у рік навчання на курсах підвищення кваліфікації, **288 годин (по 72 години, 2 кредити на один рік)** – різні види підвищення кваліфікації на решту 4 роки міжкурсорового періоду.

Наведена кількість годин є мінімально допустимою для проходження атестації. Перевищення педагогічним працівником кількості годин свідчить про його свідоме бажання мати кращий рівень професійної майстерності, бути конкурентноспроможним на ринку праці.

3.2. **Освітньо-професійна програма** неперервного підвищення фахової майстерності педагогів як на курсах підвищення кваліфікації, так і в міжкурсоровий період складається із **трьох модулів: суспільно-гуманітарного, психолого-педагогічного та професійно-фахового**.

3.3. Під час складання індивідуальної освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації педагогічний працівник має планувати різноманітні види діяльності у рамках дослідження проблемної теми власної професійної діяльності за усіма трьома модулями.

3.4. Підвищення кваліфікації за модулями може відбуватися у різних **видах діяльності** педагогічного працівника: відвідуванні занять на курсах

підвищення кваліфікації, участі у навчальних семінарах та тренінгах, Інтернет-заходах; навчання на курсах та спецкурсах за дистанційною формою навчання, виконанні індивідуальних творчих завдань, участі у різних формах методичної роботи (методичних об'єднаннях, творчих групах, «круглих столах», творчих лабораторіях та майстернях, дистанційних формах методичної роботи тощо), здійсненні інноваційної діяльності (впровадження педагогічних інновацій; апробація нових навчальних програм, підручників, посібників; дослідно-експериментальна робота), написанні власних міні-підручників, самоосвітній діяльності.

3.5. Щорічне **навантаження у кредитах** підраховується шляхом ділення загального обсягу годин, витрачених педагогічним працівником на участь у різних видах діяльності з підвищення власної професійної майстерності у міжкурсовий період, на ціну кредиту – 36 годин (з округленням до 0,5 кредиту) відповідно до таблиці:

№	Перелік форм та видів роботи з підвищення кваліфікації у міжкурсовий період	Кількість зарахованих годин
1.	Навчання на курсах підвищення кваліфікації за очно-дистанційною, дистанційною формою навчання	Кількість годин указується у свідоцтві (посвідченні, сертифікаті)
2.	Участь у проблемно-тематичних навчальних семінарах та тренінгах	Кількість годин указується у сертифікаті
3.	Участь у роботі всеукраїнських конференцій, семінарів	До 6 годин за один робочий день
4.	Участь в Інтернет-заходах	2 години на захід
5.	Виконання індивідуальних творчих курсових та післякурсів завдань, підготовка тез виступів, написання статей	10 годин на одну роботу
6.	Участь у різних формах методичної роботи (методичних об'єднаннях, творчих групах, «круглих столах», творчих лабораторіях та майстернях тощо) всеукраїнського рівня	Від 2 до 6 годин на одне засідання
7.	Участь у дистанційних формах методичної роботи	30 годин на рік
8.	Навчання на дистанційних курсах, спецкурсах, спецсемінарах	Кількість годин указується у сертифікаті
9.	Розробка та проведення відкритих заходів з проблеми дослідження на рівні навчального закладу, району, області	10 годин на один захід, за умови наявності довідки районного або обласного департаменту освіти

10.	Самоосвітня діяльність (опрацювання наукової, методичної, психолого-педагогічної літератури з певної теми, проблеми; вивчення досягнень педагогічної науки та практики) з подальшим виступом на педраді, методичному об'єднанні, семінарі	20 годин на рік, за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
11.	Здійснення апробації (програм, ППЗ), науково-дослідної та дослідно-експериментальної роботи	30 годин на рік, за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
12.	Науковий звіт з проблеми дослідження (реферат, доповідь, стаття, монографія чи інші види наукової роботи)	30 годин на рік за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
13.	Узагальнення власного досвіду реалізації проблемної теми, систематизація й опис методичних прийомів, використання форм і методів роботи	30 годин на рік за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
14.	Участь у розробці навчальних програм, проектів на основі сучасних освітніх технологій	20 годин на рік, за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
15.	Підготовка до друку та видання навчальних, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, бюлетенів з програми дослідження	50 годин за один друкований аркуш
16.	Підготовка комп'ютерних презентацій результатів дослідження власної педагогічної теми та оприлюднення їх на засіданнях методичних об'єднань	10 годин на одну презентацію
17.	Розробка дидактичних матеріалів до уроків, тестів, виготовлення наочності	20 годин на рік
18.	Здійснення наставництва	20 годин на рік, за умови наявності довідки навчального закладу, районного або обласного департаменту освіти
19.	Створення та супровід освітніх ВЕБ-проектів, сайтів	36 годин за умови наявності довідки навчального закладу, районного або

		обласного департаменту освіти
20.	Організація та проведення навчання педагогічних працівників з використання інноваційних технологій в освітній діяльності	Кількість годин – відповідно до плану заходу
21.	Участь в освітянських виставках, інноваційних освітніх проектах	На рівні району, міста по 10 годин; на рівні області, країни – по 20 годин
22.	Участь у конкурсах професійної майстерності	На рівні району, міста – 20 годин; на рівні області, країни – по 50 годин
23.	Підготовка учнів-переможців олімпіад, турнірів, конкурсів, інших видів змагань	На рівні району, міста – 20 годин; на рівні області, країни – по 50 годин
24.	Самостійна підготовка до психолого-педагогічної роботи з батьками вихованців	20 годин на рік, за умови наявності річного плану психолого-педагогічної роботи з батьками вихованців та власних розробок та сценаріїв заходів
25.	Участь у суспільно-корисних, творчо-мистецьких заходах на різних територіальних рівнях	20 годин на рік, за умови наявності фото звітів

*** **Примітка 1.** На певні види діяльності педагогічний працівник протягом року витрачає значно більше часу, проте це відповідає його функціональним обов'язкам.

*** **Примітка 2.** Один друкований аркуш дорівнює 24 друкованим сторінкам форматом А4, кегль 14, інтервал 1,5.

IV. Облік результатів неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників

4.1. Для проходження чергової або позачергової атестації педагогічний працівник разом з особистою заявою надає атестаційній комісії наступні документи:

- посвідчення про проходження курсів підвищення кваліфікації;
- індивідуальну методичну картку педагогічного працівника;
- професійне портфоліо.

4.2. **Індивідуальна методична картка** – це форма обліку об'єктивних даних та видів діяльності педагогічного працівника щодо професійного зростання, яка заповнюється і зберігається у навчальному закладі. Індивідуальна методична картка має містити наступні відомості:

- Прізвище, ім'я та по батькові педагогічного працівника.

- Загальний стаж роботи.
- Стаж педагогічної діяльності.
- Відомості про фахову освіту.
- Дата попередньої атестації.
- Кваліфікаційна категорія.
- Педагогічне звання.
- Нагороди та відзнаки.
- Участь у різних формах неперервного підвищення професійної майстерності зберігається у такій формі:

№ п /п	Форма методичної роботи	Місце проведення	Тематика	Дата участі	Форма участі	Кількість годин

*** **Примітка.** У графі «Тематика» вказується тема семінару, «круглого столу», тренінгу, іншої форми методичної роботи.

У графі «Форма участі» зазначається, яким чином педагогічний працівник брав участь у методичному заході: виступив із доповіддю (яка буде представлена у професійному портфоліо), повідомленням, брав участь у дискусії, провів відкритий захід чи просто знайомився з досвідом роботи інших педагогічних працівників як учасник заходу.

4.3. Професійне портфоліо – це збірка систематизованих та узагальнених матеріалів, документів та інших свідоцтв про підвищення професійної майстерності, творчі роботи педагогічного працівника, опис основних напрямів і форм його навчальної, методичної, інноваційної та творчої діяльності.

4.4. Зміст діяльності педагогічного працівника з підвищення власної професійної майстерності має бути підтверджений у професійному портфоліо таким чином:

№	Зміст діяльності з підвищення професійної майстерності	Матеріали, що підтверджують результативність діяльності
1.	Навчання на курсах підвищення кваліфікації	Свідоцтво
2.	Навчання на проблемно-тематичних курсах, семінарах, тренінгах	Сертифікат
3.	Навчання на авторських курсах, в майстер-класах, творчих майстернях	Сертифікат
4.	Участь у роботі всеукраїнських, обласних конференцій, семінарів	Програма заходу із позначеною темою виступу (тез) педагогічного працівника
5.	Творчі курсові та післякурсіві завдання	Творчі роботи, рецензії на них
6.	Методична робота на рівні:	Характеристика або відгук

	<ul style="list-style-type: none"> - навчального закладу; - району; - області; - країни 	керівника методичної форми роботи, методичні розробки з зазначення бібліографічного коду
7.	Виступи на педагогічних радах, освітянських заходах, на різних формах методичної роботи	Тексти виступів
8.	Відкриті заходи на рівні навчального закладу, району	Розробки заходів
9.	Самоосвітня діяльність (опрацювання наукової, методичної, психолого-педагогічної літератури з певної теми, проблеми; вивчення досягнень педагогічної науки та практики)	План самоосвітньої діяльності, письмовий звіт за рік (атестаційний період), каталог опрацьованої літератури тощо
10.	Впровадження інноваційних технологій	Результати за методом незалежного оцінювання, опис.
11.	Здійснення діагностики інтересів і потреб вихованців	Діагностичний інструментарій, аналіз анкетування та/або тестування вихованців
12.	Моніторинг якості навчальних та особистісних досягнень вихованців	Діагностичний інструментарій, результати моніторингу та їх аналіз
13.	Здійснення апробації, дослідно-експериментальної роботи	Копія наказу відповідного органу управління освітою, звіт
14.	Вивчення досягнень психолого-педагогічної науки та передового педагогічного досвіду	Анотований каталог
15.	Участь у розробці навчальних програм на основі сучасних освітніх технологій позашкільної освіти	Навчальні програми
16.	Публікації	Перелік публікацій за атестаційний період, ксерокопії статей, примірники брошур, буклетів тощо
17.	Участь у конкурсах професійної майстерності	Довідки, ксерокопії грамот, дипломів (якщо такі є), фотоматеріали
18.	Психолого-педагогічна робота з батьками вихованців	План роботи, звіт, відгуки, результати анкетування
19.	Участь у суспільно-корисних, творчо-мистецьких заходах на різних територіальних рівнях	Характеристика керівника, плани проведення, фотоматеріали, звіт
20.	Результати дослідження власної	Опис досвіду, результати

	проблемної теми	порівняльної діагностики, інші підтверджуючі документи
21.	Здійснення наставництва	План, довідка
22.	Участь в Інтернет-заходах	Роздруківка матеріалів із сайту та/або довідка
23.	Участь у дистанційних формах методичної роботи	Довідка, інші матеріали
24.	Створення та супровід освітніх ВЕБ-проектів, сайтів	Форма представлення звіту – роздруківка сторінок Сайту, блога, ВІКІ - проекту
25.	Організація та проведення навчання педагогічних працівників з використання інноваційних технологій в освітній діяльності	Звіт та навчальний план тренінгу, курсів, іншої форми навчання
26.	Навчання на дистанційних курсах, спецкурсах, спецсемінарах	Сертифікат
27.	Підготовка учнів – переможців олімпіад, турнірів, конкурсів, інших видів змагань	Копії грамот, дипломів; витяг з наказу або довідка відповідного органу управління освітою

V. Роль методичних служб Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді в створенні системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників

5.1. Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді та його методичні підрозділи набувають статусу провайдерів освітніх послуг, які мають створити умови для впровадження гнучкої системи неперервної особистісно орієнтованої професійної освіти педагогів шляхом розширення тематики змісту, інноваційних технологій, форм та методів начально-методичної та дослідно-експериментальної роботи у відповідності до вимог модернізації системи позашкільної освіти в Україні.

5.2. Функції методичних підрозділів Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді в умовах системи неперервного підвищення кваліфікації педагогічних працівників:

- діагностувати рівень компетентності педагогів та надавати їм науково-методичну допомогу щодо визначення особистого напрямку професійного вдосконалення;

- організація різноманітних форм методичної роботи відповідно до освітніх потреб та рівня професійної компетентності педагогічних працівників;

- оновлення змістових модулів підвищення професійної майстерності педагогічних працівників у відповідності до вимог модернізації системи освіти в Україні;

- особистісно орієнтована методична підтримка самоосвітньої діяльності педагогічних працівників;
- тьюторська підтримка дистанційного навчання педагогічних працівників;
- організаційний та науково-методичний супровід науково-дослідної та дослідно-експериментальної роботи;
- здійснення аналізу результативності курсової підготовки педагогів та їх участі у різних формах підвищення кваліфікації;
- стимулювання діяльності педагогічних працівників щодо підвищення рівня професійної компетентності.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Положення набуває чинності після затвердження наказом Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді.

6.2. Зміни до Положення вносяться після їх обговорення на педагогічній раді Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді та затвердження наказом Національного еколого-натуралістичного центра учнівської молоді.